

VI. Tréfás hangulatban

II. Rákóczi Ferencet, miután családjától elszakították, Jindřichův Hradec-be, német nevén Neuhausba vitték egy jezsuita kollégiumba. Gyámja tervei szerint papot kellett volna belőle nevelni. A magyar kultúrától és nyelvi környezettől teljesen távol került, mert még korábbi tanárait is mind elküldték mellőle, nehogy napi érintkezésben maradjon korábbi életével. Nem vették figyelembe rangját sem, grófként kezelték, ami azt is jelentette, hogy más grófi gyermekekkel kellett osztoznia a szobáján is. Az idegen szokások, nyelv, kultúra és ételek mind-mind hozzájárultak ahhoz, hogy az érzékeny korban lévő Ferenc elkeseredjen. Fejedelmi neveltetése azonban nem engedte, hogy sokáig csüggedjen. Az élete itt teljes egészében latinul, csehül és németül folyt, de nővérével váltott néha levelet, melyet magyar nyelven írt.

Egy 1690. június 6-án keltezett levelet olvashatnak az alábbiakban. A sok száz évnyi őrzés, tárolás okozott némi zűrzavart, mert helyenként eltűntek egyes szavak, amelyeket pótolni kellene. Az alábbiakból válasszák ki a megfelelőt és pótolják az adott helyre:

Ujház, fiú, hónapban, két, szolgáló, haragudni, megírja, mennyegzőre, választ, gyöngyöket, küldeni, szeretettel, szolgálomat, Csudálkozom, Kegyelmednek

Atya _____⁽¹⁾i _____⁽²⁾való _____⁽³⁾ajánlom
_____⁽⁴⁾.

_____⁽⁵⁾és csudálkozásomat elhagyni nem tudom, micsoda az oka, hogy Kegyelmed _____⁽⁶⁾rendbeli leveleimre _____⁽⁷⁾nem ad. Talán haragud nekem Kegyelmed, hogy Commerci uramat hattam Kegyelmed által köszöntni? De kérem, _____⁽⁸⁾, micsoda az oka? Ha Kegyelmednek az _____⁽⁹⁾való nyakravalóra gyöngyökre szüksége vagyon, kérem, megírja, mert ez napokban sok _____⁽¹⁰⁾itten osztogattam. Kegyelmednek, si [ha] szükségesek lesznek, el fogok _____⁽¹¹⁾. De kérem, ne haragudjon és ha ezután fog _____⁽¹²⁾, kérni fogok Commerci uramat, hogy Kegyelmedet kérje, ne haragudjon Kegyelmed! Az leányasszonyokat köszöntöm becsülettel Commerci sógorammal együtt. Ha Kegyelmed fog nekem ez - _____⁽¹³⁾írni, az _____⁽¹⁴⁾helyében írja Crumlovii [Krumlovba]. Ezekután maradok szeretettel

Crumlovii, 6 Junii 1690. [Krumlovban, 1690. június 6-án.]

_____⁽¹⁵⁾öccse
Franciscus Rákóczi